

Handreiking 7.11a voor toezichthouders

Ontruimen bij zorgfuncties

Deel IV – Standaardrapportage

J.C. (Jacco) Huijzer
H.C.M. (Hajé) van Egmond
Oktober 2019

COLOFON

Opdrachtgever : VRK / Brandweer Kennemerland, K. (Karl) Stüsgen
Versie : oktober 2019
Auteurs : J.C. (Jacco) Huijzer en H.C.M. (Hajé) van Egmond

Inleiding

De *Handreiking 7.11a voor toezichthouders: Ontruimen bij zorgfuncties* bestaat uit drie delen: **deel I**: praktijkdeel voor toezichthouders, **deel II**: toelichting en achtergronden, **deel III**: juridisch kader. Het doel van deze handreiking is om toezichthouders op eenvoudige wijze met behulp van tabellen te kunnen laten beoordelen of er in zorgfuncties voldoende ontruimers aanwezig zijn.

In dit **deel IV** is een standaardrapportage opgenomen, die kan worden gebruikt als verslag van een controle. In **bijlage 1** is een voorbeeld opgenomen op welke wijze aanvullende gegevens en bescheiden opgevraagd kunnen worden bij een aanvraag omgevingsvergunning brandveilig gebruik. In **bijlage 2** is een voorbeeld opgenomen van een voorwaarde na een gebruiksmelding of een voorschrift in een omgevingsvergunning brandveilig gebruik ten aanzien van ontruimingsoefeningen.

STANDAARDRAPPORTAGE – VERSLAG VAN CONTROLE

Wij hebben op [datum] een controle op basis van een steekproef uitgevoerd in uw gebouw voor het aantal personen, die bij een brand de ontruiming uitvoeren. Deze controle hebben wij uitgevoerd in het kader van onze toezichtstaak op de naleving van de brandveiligheidsvoorschriften uit het Bouwbesluit 2012.

[optie 1: Wij hebben bij onze controle geen strijdigheid met artikel 7.11a geconstateerd.]

[optie 2: Wij hebben bij onze controle strikt genomen geen strijdigheid met artikel 7.11a geconstateerd, maar zien wel aanleiding om hier nader met u over in gesprek te gaan.]

[optie 3: Wij hebben bij onze toetsing strijdigheden geconstateerd met artikel 7.11a. U zult maatregelen moeten nemen om deze strijdigheden te beëindigen]

In deze rapportage leest u onze hoe wij onze toetsing hebben uitgevoerd [en wat u kunt doen om] [de veiligheid verder te verbeteren / strijdigheden op te lossen].

1. Gecontroleerd deel van het gebouw

Het deel van het gebouw dat wij hebben gecontroleerd betrof alleen [...]. De rest van het gebouw hebben wij niet gecontroleerd.

Het door ons gecontroleerde deel van het gebouw is een gebied dat in geval van brand in dat deel ontruimd moet worden. [Wij hebben bij dit deel bij wijze van steekproef willekeurig uitgekozen. / Wij hebben dit deel gekozen, omdat wij verwachten dat dit deel representatief is voor het hele gebouw. / Wij hebben dit deel uitgekozen, omdat wij verwachten dat dit deel maatgevend is. / Wij hebben dit deel gekozen, omdat ...] Het door ons gecontroleerde te ontruimen gebied hebben wij op de plattegrond in bijlage X van deze rapportage gemarkeerd.

Plattegrond bijvoegen met daarop exact gemarkeerd wat het te ontruimen gebied is.

2. Gegevens

Wij hebben bij onze controle de volgende gegevens en bescheiden gebruikt:

- [tekeningen, vergunningen, verslagen, ontruimingsplan, enz.]
- [...]
-

3. Bezoek

Op [datum] hebben wij uw gebouw bezocht. Bij dit bezoek hebben wij de technische staat van het gebouwdeel dat onderwerp was van onze controle bekeken. Tevens hebben wij een overleg gehad met [...], waarbij een aantal gerichte vragen hebben gesteld over voor onze controle relevante aspecten. [Zie hiervoor het gespreksverslag in de bijlage van dit rapport.]

4. Toetskader

Volgens artikel 1b, derde lid, van de Woningwet moet het gebruik van een gebouw voldoen aan de gebruiksvoorschriften van het Bouwbesluit 2012. De gebruiksvoorschriften staan onder meer in hoofdstuk 7 van het Bouwbesluit 2012.

Artikel 7.11a lid 1 van het Bouwbesluit 2012 schrijft voor dat in een gebruiksfunctie met een brandmeldinstallatie als bedoeld in artikel 6.20, in een bouwwerk met een vergunning voor brandveilig gebruik en in een bouwwerk waarvoor een gebruiksmelding als bedoeld in artikel 1.18 is gedaan zijn voldoende personen aangewezen om de ontruiming bij brand voldoende snel te laten verlopen.

Dit voorschrift is op uw gebouw van toepassing, omdat [het gecontroleerde deel van het gebouw van een door het Bouwbesluit 2012 verplichte brandmeldinstallatie is voorzien / voor het gebruik van dit gebouw een verplichte gebruiksmelding is gedaan / voor het gebruik van dit gebouw een verplichte omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik verplicht is verleend].

5. Uitleg artikel 7.11a Bouwbesluit 2012

Artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012 eist dat er voldoende personen zijn aangewezen om de ontruiming bij brand voldoende snel te laten verlopen. Dat betekent dat er een vergelijking plaats moet vinden van:

1. de tijd is in geval van brand beschikbaar is om te kunnen ontruimen ("beschikbare ontruimingstijd") en
2. de tijd die nodig is voor een ontruiming ("benodigde ontruimingstijd").

Als de beschikbare ontruimingstijd bij brand groter is dan de benodigde ontruimingstijd, verloopt de ontruiming voldoende snel (bij voorkeur een factor 1,5 groter). Er zijn dan voldoende personen aangewezen. Als de beschikbare ontruimingstijd bij brand kleiner is dan de benodigde ontruimingstijd, verloopt de ontruiming niet voldoende snel. Er zijn dan onvoldoende personen aangewezen.

Met "aangewezen" personen wordt bedoeld: aanwezige personen die een (bijvoorbeeld in het ontruimingsplan beschreven) taak hebben bij de ontruiming. Deze personen noemen wij in dit rapport "ontruimers".

Aan het voorschrift moet 24 uur per dag en 365 dagen per jaar worden voldaan. Het is niet zo dat in de nachtsituatie een ander toetskader geldt dan in de dagsituatie. Wij zijn voor deze controle

van de [nacht-situatie / dag-situatie / specifiek te beschrijven situatie] uitgegaan, omdat deze situatie maatgevend is. Deze situatie is maatgevend, omdat [er dan het laagste aantal ontruimers aanwezig is / andere motivering].

Bij de toetsing hebben wij de *Handreiking 7.11a voor toezichthouders* (versie 18 juli 2019) gebruikt (hierna aangehaald als: "de Handreiking") [Let op: afwijken van de handreiking is altijd toegestaan, maar elke afwijking moet wel beschreven worden.] Deze Handreiking kunt u vinden [op de volgende website: [...]] Desgewenst kunnen wij die ook per e-mail aan u toe sturen. In dit rapport wordt steeds verwezen naar deze Handreiking.

Bij onze controle hebben wij met behulp van de Handreiking de beschikbare ontruimingstijd en de benodigde ontruimingstijd van [het gecontroleerde gebouwdeel] vergeleken, en zo vastgesteld of er strijdigheid bestaat met artikel 7.11a. Hierna kunt u allereerst in paragraaf 6 van deze rapportage lezen op welke wijze wij de beschikbare ontruimingstijd hebben vastgesteld. Daarna kunt u in paragraaf 7 lezen op welke wijze wij de benodigde ontruimingstijd hebben vastgesteld. In hoofdstuk 8 kunt u daarna lezen hoe wij dit met elkaar hebben vergeleken en getoetst hebben aan artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012.

6. Beschikbare ontruimingstijd

6.1 Nadere toelichting beschikbare ontruimingstijd

Als er brand ontstaat vult een ruimte zich met rook. De rook verspreidt zich door het gebouw, en belemmert de vluchtroutes. Rook is giftig, belemmert het zicht en is heet. Een ruimte die zich gevuld heeft met rook kan niet meer gebruikt worden voor een ontruiming. Hoe snel rook zich verspreidt, hangt met name af van de kwaliteit tussen een ruimte waarin brand kan ontstaan en de vluchtroute. Een ontruiming moet plaatsgevonden hebben voordat een ruimte niet meer te betreden is. Een ontruiming is dus "voldoende snel", als van de vluchtroute nog gebruik gemaakt kan worden.

De beschikbare ontruimingstijd hebben wij vastgesteld met behulp van stap 3, 4 en 5 van de Handreiking.

6.2 Maatgevende brandruimte

Er kan in deze situatie brand ontstaan in [ruimten]. Maatgevend voor onze controle is de situatie dat er brand ontstaat in [ruimte], omdat [uit ons bezoek blijkt dat] bij brand in die ruimte de beschikbare ontruimingstijd het kleinste zal zijn. Er is sprake van een kans op het ontstaan van brand, omdat er sprake is van vuurlast (brandbare materialen) en er een ontstekingsbron aanwezig is ([elektrische apparaten, opladen van elektrische apparatuur, wasdroger, wasmachine, scootmobiel (aan oplader), enz...]). De beschikbare ontruimingstijd is bij het ontstaan van brand in deze

ruimte het kleinst, omdat [deze ruimte in open verbinding met de gang (vluchtroute) staat / deze ruimte niet brandwerend is afgescheiden van de gang (vluchtroute) / de scheiding tussen de ruimte en de gang (vluchtroute) een geringere rookwerende kwaliteit heeft dan de overige scheidingen / de enige aanwezige vluchtroute door deze ruimte voert...]).

Let op: de gang wordt in principe niet als brandruimte aangemerkt, zie Handreiking deel II, toelichting bij stap 3, tabel 1. Als u de gang aanmerkt als brandruimte, zal dit goed gemotiveerd moeten worden.

Wij hebben daarom voor onze controle het scenario brand in ruimte [ruimteomschrijving/-nummer] als uitgangspunt gehanteerd. Deze ruimte hebben wij op de plattegrond in de bijlage X van deze rapportage aangegeven.

Op de bijgevoegde plattegrond (zie paragraaf 1) aangeven wat de brandruimte is. Het is uiteraard ook mogelijk om meerdere brandruimten te controleren. In deze standaardrapportage wordt uitgegaan van één brandruimte.

6.3 Bepaling beschikbare ontruimingstijd

[OPTIE 1 – VLUCHTEN DOOR DE BRANDRUIMTE]

Omdat de vluchtroute door de brandruimte voert, bedraagt de beschikbare ontruimingstijd 5 minuten. Dit is overeenkomstig stap 5 van de Handreiking (situatie 1).

[OPTIE 2 – BRANDRUIMTE IN OPEN VERBINDING MET VLUCHTRROUTE]

Omdat de vluchtroute in open verbinding met de brandruimte staat, bedraagt de beschikbare ontruimingstijd 5 minuten. Dit is overeenkomstig stap 5 van de Handreiking (situatie 1).

[OPTIE 3 – BRANDRUIMTE BOUWKUNDIG NIET BRANDWEREND AFGESCEIDEN VAN VLUCHTRROUTE]

Voor scheiding tussen de brandruimte [ruimtenummer] en de gang (vluchtroute) geldt geen uit het Bouwbesluit 2012 of uit een vergunning voortvloeiende eis aan brandwerendheid.

Bij ons bezoek op [datum] hebben wij geconstateerd dat de scheiding tussen de brandruimte en de vluchtroute in het algemeen bestaat uit [steenachtige wand / lichte] scheidingwand / met [houten / stalen / aluminium] kozijnen / en [stompe / opdek]deuren / glasopeningen met [normaal glas / veiligheidsglas / draadglas].

[Deurkozijn beschrijven: houtsoort kozijn, sponning kozijn, wel/geen massieve deur, wel/geen bijverhitting opschuimend band in deur, deur wel/niet zelfsluitend, aantal scharnieren]

Door de wand(en) voeren [boven het plafond] [geen] leidingen [, te weten: [leidingen beschrijven]]. Om de leidingdoorvoeringen door de scheiding is een opening aanwezig van ongeveer [...] mm, die [niet] zijn afgedicht [met ...].

[Beschrijving van aansluitnaden wand/plafond, openingen, ventilatieroosters, aansluitnaden rond deuren enz]

De aanwezige mechanische ventilatie ([toevoer / afvoer]) schakelt bij een brandmelding [uit / naar vol vermogen]. / De aanwezige mechanische ventilatie is niet aangesloten op de brandmeldinstallatie. / Er is geen mechanische ventilatie aanwezig.

Er zijn [verder geen] voorzieningen aanwezig die een bijdrage leveren aan het voorkomen van verspreiding van (koude) rook [, namelijk: ...].

Dit blijkt ook uit [de onderstaande foto's / foto's in de bijlage bij deze rapportage]:

[Foto's toevoegen]

Op basis daarvan concluderen wij dat [niet aannemelijk / aannemelijk] is dat de scheiding in de praktijk [geen relevante brandwerende eigenschap bezit / wel brandwerend is, namelijk 20 / 30 minuten brandwerend].

[De vluchtroute is dus bouwtechnisch van de brandruimte afgescheiden, maar niet brandwerend (situatie 2 in stap 3 van de Handreiking)]

[Ondanks dat dit niet is vereist, is aannemelijk dat de vluchtroute minimaal 20 / 30 minuten brandwerend van de brandruimte is afgescheiden (situatie 3 / 4 in stap 3 van de Handreiking).]

Tevens concluderen wij dat de scheiding wat betreft klasse van rookverspreiding als bedoeld in stap 4 van de Handreiking klasse [0 (slecht) / I (matig) / II (goed)] moet worden beschouwd (stap 4 van de Handreiking). [eventueel nog nader toelichten]

Uit het bovenstaande volgt dat de beschikbare ontruimingstijd [5 / 10 / 15 / 20 / 30] minuten draagt. Dit is overeenkomstig stap 5 uit de Handreiking (situatie 2 / 3 / 4, rookverspreidingsklasse 0 / I / II).

[OPTIE 4 – BRANDRUIMTE BRANDWEREND AFGESCHIEDEN VAN VLUCHTROUTE]

De scheiding tussen de brandruimte [ruimtenummer] en de gang (vluchtroute) moet volgens [de bouwvergunning van [datum] / omgevingsvergunning voor bouwen van [datum] / omgevingsvergunning brandveilig gebruik van [datum] / artikel 2.90 lid 1 van het Bouwbesluit 2012 / artikel 2.94 lid 1 van het Bouwbesluit 2012 / artikel 2.94 lid 2 van het Bouwbesluit 2012] [20 / 30] minuten [brandwerend / brandwerend (E-criterium)] zijn.

[Bij ons bezoek op [datum] hebben wij geen strijdigheden hiermee geconstateerd.] / [Bij ons bezoek op [datum] hebben wij geconstateerd dat hieraan niet wordt voldaan. Geconstateerde gebreken zijn onder meer: [...]. Let op: u dient er voor zorg te dragen dat deze gebreken worden

opgelost. Omdat wij op dit moment alleen bezig zijn moet toetsing aan artikel 7.11a, nemen wij op dit moment de aanwezige staat van de brandscheiding als uitgangspunt. Dat betekent dat u de gebreken in de brandscheiding (voor de duur van de gebreken) organisatorisch moet oplossen. Dat laat onverlet dat u deze gebreken wel dient te verhelpen.]

Bij ons bezoek op [datum] hebben wij geconstateerd dat de scheiding tussen de brandruimte en de vluchtroute in het algemeen bestaat uit [steenachtige wand / lichte] scheidingwand / met [houten / stalen / aluminium] kozijnen / en [stompe / opdek]deuren / glasopeningen met [normaal glas / veiligheidsglas / draadglas].

[Deurkozijn beschrijven: houtsoort kozijn, sponning kozijn, wel/geen massieve deur, wel/geen bijverhitting opschuimend band in deur, deur wel/niet zelfsluitend, aantal scharnieren]

Door de wand(en) voeren [boven het plafond] [geen] leidingen [, te weten: [leidingen beschrijven]]. Om de leidingdoorvoeringen door de scheiding is een opening aanwezig van ongeveer [...] mm, die [niet] zijn afgedicht [met ...].

[Beschrijving van aansluitnaden wand/plafond, openingen, ventilatieroosters, aansluitnaden rond deuren enz]

De aanwezige mechanische ventilatie ([toevoer / afvoer]) schakelt bij een brandmelding [uit / naar vol vermogen]. / De aanwezige mechanische ventilatie is niet aangesloten op de brandmeldinstallatie. / Er is geen mechanische ventilatie aanwezig.

Er zijn [verder geen] voorzieningen aanwezig die een bijdrage leveren aan het voorkomen van verspreiding van (koude) rook [, namelijk: ...].

Dit blijkt ook uit [de onderstaande foto's / foto's in de bijlage bij deze rapportage]:

[Foto's toevoegen]

Op basis daarvan concluderen wij dat [niet aannemelijk / aannemelijk] is dat de scheiding in de praktijk

[in basis wel [20 / 30] minuten brandwerend van de brandruimte afgescheiden is, maar is als gevolg van de hiervoor beschreven gebreken in de praktijk onvoldoende brandwerend is. Wij stellen de scheiding daarom gelijk aan situatie 2 in stap 3 van de Handreiking (wel bouwtechnisch afgescheiden, niet brandwerend)]

[minimaal 20 / 30 minuten brandwerend is (situatie 3 / 4 in stap 3 van de Handreiking).]

Tevens concluderen wij op basis van het bovenstaande dat de scheiding wat betreft klasse van rookverspreiding als bedoeld in stap 4 van de Handreiking klasse [0 (slecht) / I (matig) / II (goed)] moet worden beschouwd (stap 4 van de Handreiking). [eventueel nog nader toelichten]

Uit het bovenstaande volgt dat de beschikbare ontruimingstijd [5 / 10 / 15 / 20 / 30] minuten draagt. Dit is overeenkomstig stap 5 uit de Handreiking (situatie 2 / 3 / 4, rookverspreidingsklasse 0 / I / II).

6.4 Is er reden om af te wijken van de Handreiking?

Optie 1: Wij zien geen aanleiding om wat betreft het bepalen van de beschikbare ontruimingstijd van de Handreiking af te wijken. [Er zijn bij ons geen berekeningen bekend waaruit blijkt dat de uitgangspunten van de Handreiking wat betreft de beschikbare ontruimingstijd in deze situatie niet toepasbaar zou zijn. / De door u overgelegde rapportage / berekeningen leiden niet tot een ander oordeel, omdat ...]

Optie 2: Gezien [...] zien wij aanleiding om wat dit betreft van de Handreiking af te wijken. [motivatie en van Handreiking afwijkende conclusie wat betreft beschikbare ontruimingstijd, bijvoorbeeld berekeningen die de eigenaar/gebruiker uit heeft laten voeren.]

6.4 Conclusie beschikbare ontruimingstijd

Uit het bovenstaande volgt dat de beschikbare ontruimingstijd maximaal [5 / 10 / 20 / 30] minuten bedraagt. Er kan maximaal [5 / 10 / 20 / 30] minuten veilig gebruik gemaakt worden van de vluchtroute die door [gang X] voert.

7. Benodigde ontruimingstijd

7.1 Nadere toelichting benodigde ontruimingstijd

De benodigde ontruimingstijd is de tijd die er vanaf het ontstaan van een brand nodig is om de bewoners in veiligheid brengen. Wij gaan ervoor deze controle van uit dat de bewoners in eerste instantie naar [veilig gebied beschrijven] worden geëvacueerd. Wij hebben de plaats waar de bewoners in eerste instantie naar toe worden geëvacueerd aangegeven op de plattegrond in bijlage X van deze rapportage.

De benodigde ontruimingstijd wordt vastgesteld aan de hand van stap 6 en 7 van de Handreiking.

7.2 Noodzakelijke begeleiding

De mate van begeleiding door de ontruimers die de bewoners nodig hebben bij een ontruiming hebben wij vastgesteld [in het gesprek met u op [datum] / afgeleid uit onze waarnemingen, waarbij wij constateerden dat ... / afgeleid uit het ontruimingsplan / afgeleid uit de door u gehouden ontruimingsoefening / ...].

De mate van begeleiding is als volgt:

OPTIE 1: Waarschuwen van bewoners door de ontruimers voldoende is om de ontruiming te starten. De bewoners verlaten daarna zelfstandig het bedreigde gebied. De mate van begeleiding is daarom: Waarschuwen (W).

OPTIE 2: Bewoners moeten in beperkte mate begeleid worden, met een (collectieve) aanwijzing of sturing. Een ontruimer kan steeds [twee / ...] bewoners gelijktijdig naar een veilige plek begeleiden. De mate van begeleiding is daarom: Assisteren (A).

OPTIE 3: Bewoners moeten elk afzonderlijk geëvacueerd. De mate van begeleiding is daarom: Redden (R).

OPTIE 4: Bewoners met bed worden geëvacueerd. De mate van begeleiding is daarom: Bed-evacuatie (B).

Dit is overeenkomstig stap 6 van de Handreiking.

Voor de noodzakelijke begeleiding kan gekeken worden naar de werkelijke situatie, of naar wat er maximaal aangeboden wordt. De handreiking gaat in de tabellen uit van één type begeleiding, die voor alle aanwezige bewoners hetzelfde is. Als er gerekend moet worden met verschillende typen begeleiding binnen een te ontruimen gebied, moet dit met de hand uitgerekend worden. Zie daarvoor de toelichting bij stap 7 in deel II van de Handreiking.

7.3 Overige relevante gegevens voor bepaling benodigde ontruimingstijd

Het aantal ontruimers bedraagt [in de nachtsituatie / ...] : ... personen. [Bijzonderheden vermelden].

De opkomsttijd van de ontruimers bedraagt: 1 minuut / 3 minuten / ... minuten [Beschrijf aan de hand van ontruimingsplan en interview met gebruiker de wijze van alarmering, en of alle ontruimers naar brandruimte komen] [Andere bijzonderheden vermelden].

Het aantal bewoners in [deze groep / dit te ontruimen gebied] bedraagt: ... personen

De loopafstand die een ontruimer af moet leggen om de bewoners in eerste instantie naar het veilige gebied te evacueren bedraagt [gemiddeld per bewoner]: ... meter (voor deze beoordeling afgerond naar ... meter) [Dit is de ganglengte heen en weer. / Dit is de gemiddelde loopafstand in de verkeersruimte (vluchtroute), gerekend vanaf de toegangsdeur van de wooneenheid tot het veilige gebied).].

7.4 Bepaling benodigde ontruimingstijd

[OPTIE 1]

De benodigde ontruimingstijd hebben wij afgelezen in tabel 7.X.X uit stap 7.X van de Handreiking. Daarin is te lezen dat de benodigde ontruimingstijd [...] minuten bedraagt.

[OPTIE 2]

Vanwege [...] is de benodigde ontruimingstijd niet in de tabellen van stap 7 uit de Handreiking af te lezen. Deze is daarom handmatig door ons bepaald, op basis van de systematiek van de handreiking (zie deel II, toelichting bij stap 7). Uit die berekening blijkt dat de benodigde ontruimingstijd als volgt bedraagt:

Noodzakelijke begeleiding:		Waarschuw- wen	Assisteren	Redden	Bed-evacu- atie
a) Detectietijd	[1 minuut]				
b) Opkomsttijd ontruimers:	[1 /3 minu- ten]				
c) Besluitvormingstijd ontruimers	[1 minuut]				
d) Verplaatsingstijd per bewonerskamer:		[B*O minu- ten] [O=0,5 mi- nuut / be- woner]	[B*O minu- ten] [O=1 mi- nuut / be- woner]	[B*O minu- ten] [O=2 minu- ten / bewo- ner]	[B*O minu- ten] [O=0,5 mi- nuut / be- woner]
e) Verplaatsingstijd door vluchtroute heenweg ontruimer:		$((A/S)/60)$ [S: 1 m/s]	$((A/S)/60)*$ (B/X) [S: 1 m/s]	$((A/S)/60)*$ B [S=1 m/s]	$((A/S)/60)*$ B [S=1 m/s]
f) Verplaatsingstijd door vluchtroute terugweg ontruimer met bewoner(s):		$((A/S)/60)$ [S: 1 m/s]	$((A/S)/60)*$ (B/X) [S: 0,8 m/s]	$((A/S)/60)*$ B [S: 0,4 m/s]	$((A/S)/60)*$ B [S: 0,7 m/s]
Totale ontruimingstijd:	[...] minuten				

[B = aantal bewoners, O= ontruimingstijd per bewoner, A = loopafstand (bij W: ganglengte, bij A, R en B: gemiddelde loopafstand), S = loopsnelheid, X = aantal bewoners dat ontruimer per keer meeneemt (standaard 2)]

De benodigde ontruimingstijd bedraagt op basis van deze berekening [...] minuten.

7.5 Is er reden om af te wijken van de Handreiking?

Optie 1: Wij zien geen aanleiding om wat betreft het bepalen van de benodigde ontruimingstijd van de Handreiking af te wijken. [Er zijn bij ons geen berekeningen of metingen bekend waaruit blijkt dat de uitgangspunten van de Handreiking wat betreft de beschikbare ontruimingstijd in deze situatie niet toepasbaar zou zijn. / De door u overgelegde rapportage / berekeningen / verslagen van ontruimingsoefening leiden niet tot een ander oordeel, omdat ...]

Optie 2: Gezien [...] zien wij aanleiding om wat dit betreft van de Handreiking af te wijken. [motivering en van Handreiking afwijkende conclusie wat betreft beschikbare ontruimingstijd; bijvoorbeeld ontruimingsoefeningen of computersimulaties waaruit afwijkende uitkomsten blijken.]

7.6 Conclusie beschikbare ontruimingstijd

Uit het bovenstaande volgt dat de benodigde ontruimingstijd [...] minuten bedraagt.

8. Conclusie

[optie 1: voldoet]

Uit onze controle volgt dat de beschikbare ontruimingstijd voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw [...] minuten bedraagt. Uit onze controle volgt tevens dat de benodigde ontruimingstijd voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw [...] minuten bedraagt. Dat betekent dat wij concluderen dat de beschikbare ontruimingstijd groter is dan de benodigde ontruimingstijd. Deze conclusie is alleen gebaseerd op de bij ons bekende gegevens en geldt slechts voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw, bij de door ons gehanteerde uitgangspunten.

Wij hebben bij onze controle daarom geen strijdigheid met artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012 geconstateerd.

[Het kan een keuze zijn om het advies van optie 2 hier ook op te nemen.]

Onze toetsing betrof slechts een steekproef van een gedeelte van uw gebouw, op een bepaald moment, voor één specifiek aspect, en op basis van de bij ons bekende gegevens. Het hele gebouw en het gebruik hiervan dient te voldoen aan de voorschriften van het Bouwbesluit 2012. Het voldoen aan die voorschriften is de verantwoordelijkheid van de eigenaar en gebruiker. De controles die wij uitvoeren zijn daar geen vervanging van. Wij adviseren u in elk geval om zelf na te gaan of de rest van het gebouw ook voldoet aan artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012, en de ontruiming regelmatig in de praktijk te toetsen door middel van ontruimingsoefeningen.

[optie 2: voldoet, maar factor <1,5]

Uit onze controle volgt dat de beschikbare ontruimingstijd voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw [...] minuten bedraagt. Uit onze controle volgt tevens dat de benodigde ontruimingstijd voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw [...] minuten bedraagt. Dat betekent dat wij concluderen dat de beschikbare ontruimingstijd nog net groter is dan de benodigde ontruimingstijd. Deze conclusie is alleen gebaseerd op de bij ons bekende gegevens en geldt slechts voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw, bij de door ons gehanteerde uitgangspunten.

Wij hebben bij onze controle strikt genomen geen strijdigheid met artikel 7.11a geconstateerd, maar zien wel aanleiding om hier nader met u over in gesprek te gaan. De reden daarvoor is als volgt. Bij onze controle hebben wij (overeenkomstig stap 8 van de Handreiking) geen *veiligheidsmarge* gehanteerd tussen de beschikbare ontruimingstijd en de benodigde ontruimingstijd. Dat betekent dat er sprake is van een kwetsbare situatie: als er ergens één onderdeel faalt, is de kans op slachtoffers groot. Zeker wanneer men bedenkt dat de Handreiking is geschreven op gemiddelde waarden, kan er in een concrete situatie wel degelijk aanleiding zijn om maatregelen te treffen. Bij voorkeur dient er een veiligheidsmarge van 1,5 te worden gehanteerd.

Omdat wij geen strijdigheid met het Bouwbesluit 2012 hebben geconstateerd, is dit een advies. Het is aan u om dit advies wel of niet op te volgen. Wij wijzen er op dat het risico op slachtoffers bij brand kleiner is als u ons advies wel opvolgt.

Onze toetsing betrof slechts een steekproef van een gedeelte van uw gebouw, op een bepaald moment, voor één specifiek aspect, en op basis van de bij ons bekende gegevens. Het hele gebouw en het gebruik hiervan dient te voldoen aan de voorschriften van het Bouwbesluit 2012. Het voldoen aan die voorschriften is de verantwoordelijkheid van de eigenaar en gebruiker. De controles die wij uitvoeren zijn daar geen vervanging van. Wij adviseren u in elk geval om zelf na te gaan of de rest van het gebouw ook voldoet aan artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012, en de ontruiming regelmatig in de praktijk te toetsen door middel van ontruimingsoefeningen.

Advies

Ons advies aan u luidt als volgt: [...]

[optie 3: voldoet niet]

8.1 Resultaat beoordeling

Uit onze controle volgt dat de beschikbare ontruimingstijd voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw [...] minuten bedraagt. Uit onze controle volgt tevens dat de benodigde ontruimingstijd voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw, met gebruikmaking van [aantal] ontruimers,

[...] minuten bedraagt. Dat betekent dat wij voor het door ons beoordeelde deel van het gebouw concluderen dat de beschikbare ontruimingstijd kleiner is dan de benodigde ontruimingstijd.

8.2 Is er een gelijkwaardige oplossing aanwezig?

Volgens artikel 1.3 lid 1 van het Bouwbesluit 2012 hoeft er aan een in hoofdstuk 2 tot en met 7 gesteld voorschrift niet te worden voldaan indien het bouwwerk of het gebruik daarvan anders dan door toepassing van het desbetreffende voorschrift ten minste dezelfde mate van veiligheid, bescherming van de gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en bescherming van het milieu biedt als is beoogd met de in die hoofdstukken gestelde voorschriften.

Optie 1 Artikel 7.11a beoogt te bereiken dat het gebruik van een bouwwerk zodanig is, dat bij brand veilig kan worden gevlucht. De bewoners zijn in deze situatie [in belangrijke mate / volkomen] afhankelijk van de ontruimers. Als de beschikbare ontruimingstijd kleiner is dan de benodigde ontruimingstijd, is veilig vluchten niet mogelijk. Wij zien geen aanleiding voor de aanwezigheid van een gelijkwaardige oplossing, nu bij onze controle reeds alle relevante aspecten zijn meegewogen bij de toetsing aan artikel 7.11a. Evenmin is er door u een gelijkwaardige oplossing (overeenkomstig artikel 1.18 lid 1, onder a, onder 2, van het Bouwbesluit 2012) bij ons door middel een gebruiksmelding gemeld. Nu er niet voldaan wordt aan artikel 7.11a en er geen gelijkwaardige oplossing aanwezig is, voldoet u wat dit betreft niet aan het Bouwbesluit 2012.

Optie 2 [Andere overweging gelijkwaardige oplossing -> vb. tijdelijke maatregel / ingaan op eventuele argumenten van eigenaar / gebruiker]

8.3 Welke maatregelen dient u te treffen?

Wij kunnen niet voor u bepalen welke maatregelen u dient te nemen om wel te voldoen. U dient daarin zelf een keuze te maken.

Om wel te voldoen kunt u bijvoorbeeld maatregelen nemen die gericht zijn op het verkleinen van de benodigde ontruimingstijd. Voorbeelden daarvan zijn:

- Het aantal ontruimers vergroten tot [...] personen, uitgaande van eenzelfde opkomsttijd als de overige ontruimers.
- Het aantal bewoners verkleinen tot [...] personen.
- Het verkleinen van het te ontruimen gebied, door een brandscheiding te plaatsen [locatie].

Om wel te voldoen kunt u bijvoorbeeld maatregelen nemen die gericht zijn op het vergroten van de beschikbare ontruimingstijd. Voorbeelden daarvan zijn:

- Het (verbeteren van de) brandwerend van de scheiding tussen brandruimten en de vluchtroute. [Specifiek maken: Nader toelichten welke scheiding en welke brandwerendheid.]
- Het zelfsluitend uitvoeren van deuren.

Wij noemen hier slechts de enkele meest voor de hand liggende maatregelen. Er zijn ook nog andere maatregelen denkbaar. Het is aan u om te kiezen welke maatregelen u gaat uitvoeren.

Met de vergroting van het aantal ontruimers of de verkleining van het aantal bewoners voldoet u in ieder geval. Of de overige bovengenoemde maatregelen ieder afzonderlijk er toe leiden dat er wel wordt voldaan, dient nader beoordeeld te worden. Wij verwachten van u dat u dit zelf nagaat en ons laat weten welke maatregelen u gaat treffen.

8.4 Is resultaat redelijk?

Wij overwegen nog overeenkomstig stap 8 van de Handreiking of de conclusie tot een onredelijk resultaat leidt. Een resultaat is onredelijk is het resultaat niet is beoogd door de wetgever, of de consequentie van dit resultaat niet in verhouding staat tot de verhoging van de veiligheid.

Optie 1: Met artikel 7.11a is beoogd slachtoffers bij brand te voorkomen. In paragraaf 8.2 hebben wij reeds overwogen dat er niet wordt voldaan aan wat de wetgever beoogt met dit voorschrift. U kunt zoals in paragraaf 8.3 aangegeven zelf kiezen uit de toe te passen maatregelen. U kunt daarbij zelf een afweging maken tussen bijvoorbeeld kosten, organisatorische afwegingen. De bewoners zijn in deze situatie [in belangrijke mate / volkomen] afhankelijk van de ontruimers. Als de beschikbare ontruimingstijd kleiner is dan de benodigde ontruimingstijd, is veilig vluchten niet mogelijk. Wij zien daarom geen aanleiding voor het oordeel dat onze controle zou leiden tot een onredelijk resultaat.

Optie 2: [maatwerk]

8.5 Is er sprake van verworven rechten?

Wij overwegen nog overeenkomstig stap 8 van de Handreiking of er sprake is van verworven rechten waar rekening mee gehouden dient te worden.

Voorop staat dat artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012 ingevolge artikel 1b, derde lid, van de Woningwet een rechtstreeks werkend voorschrift is. Er dient te allen tijde aan voldaan te worden, ook wanneer er eerder vergunningen zijn verleend waarin hieraan onvoldoende aandacht is besteed. Artikel 7.11a is op 1 juli 2015 van kracht geworden.

- OPTIE 1 In deze situatie is er een omgevingsvergunning brandveilig gebruik verleend op **DATUM**, dus vóór 1 juli 2015. Bij de introductie van artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012 is geen overgangsrecht voorzien waarin vanuit het oogpunt van verworven rechten voor bepaalde vormen van gebruik een uitzondering is gemaakt. Dat betekent dat er voor toetsing aan artikel 7.11a een eerder verleende omgevingsvergunning brandveilig gebruik niet relevant is.

- OPTIE 2 In deze situatie is er een omgevingsvergunning brandveilig gebruik verleend op **DATUM**, dus na 1 juli 2015. In de vergunning is echter geen aandacht besteed aan artikel 7.11a. Er is niet uitdrukkelijk aan getoetst. Evenmin zijn bij de aanvraag van de vergunning gegevens en bescheiden ingediend op basis waarvan toetsing mogelijk was. De vergunning staat daarom niet aan toetsing aan artikel 7.11a in de weg.

- OPTIE 3 [Maatwerk]

8.6 Gevolgen

Als u nalaat om maatregelen te nemen, en de strijdigheid dus laat voortbestaan, handelt u in strijd met artikel 1b, derde lid, van de Woningwet. Wij zullen het bevoegd gezag dan vragen om handhavend tegen u op te treden. Dat houdt in dat wij het bevoegd gezag zullen vragen u door middel van een last onder dwangsom (geldbedrag) of een last onder bestuursdwang (sluiting van (een deel van) uw gebouw) zullen dwingen om het aantal ontruimers te vergroten of een andere maatregel te treffen.

Let op: onze toetsing betrof slechts een steekproef van een gedeelte van uw gebouw, op een bepaald moment, voor één specifiek aspect. Het hele gebouw en het gebruik hiervan dient te voldoen aan de voorschriften van het Bouwbesluit 2012. Het voldoen aan die voorschriften is de verantwoordelijkheid van de eigenaar en gebruiker. De controles die wij uitvoeren zijn daar geen vervanging van. Als u het door ons gecontroleerde deel van het gebouw laat voldoen, wil dat niet zeggen dat het hele gebouw voldoet. Wij adviseren u in elk geval om zelf na te gaan of de rest van het gebouw voldoet aan artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012, en de ontruiming regelmatig in de praktijk te toetsen door middel van ontruimingsoefeningen.

9. Zienswijze

Wij stellen u graag in de gelegenheid om hierop te reageren. U kunt voor [datum] uw schriftelijke zienswijze bij ons indienen, of een afspraak maken om uw mondelinge zienswijze aan ons mee te delen. Uiteraard mag u dit ook door een brandveiligheidsadviseur laten doen.

BIJLAGE 1 Voorbeeldbrief

Voorbeeldbrief voor het aanvullend opvragen van gegevens en bescheiden bij aanvraag omgevingsvergunning brandveilig gebruik:

Bij de aanvraag omgevingsvergunning brandveilig gebruik toetsen wij of brandveilig gebruik mogelijk is. Omdat er hier sprake is van een (woon)zorgfunctie, is belangrijk dat wij beoordelen of veilige evacuatie van de bewoners mogelijk is. Bewoners zullen voor ontvluchting gedeeltelijk of wellicht geheel afhankelijk zijn van het zorgpersoneel (ontruimers). Of er brandveilig gebruik van dit gebouw mogelijk is, hangt daarom mede af van het aantal aanwezige ontruimers.

Het Bouwbesluit 2012 stelt hieraan in artikel 7.11a eisen. Om toetsing aan dit voorschrift mogelijk te maken hebben wij van u de volgende gegevens en bescheiden nodig:

- het ontruimingsplan;
- een opgaaf van: het aantal aanwezige ontruimers (onderverdeeld in dag, avond, nacht, doordeweeks en weekend);
- de mate van begeleiding die bewoners nodig hebben, waarbij u kunt kiezen uit de volgende categorieën:
 - I. Waarschuwen van bewoners door de ontruimers voldoende is om de ontruiming te starten. De bewoners verlaten daarna zelfstandig het bedreigde gebied.
 - II. Bewoners moeten in beperkte mate begeleid worden, met een (collectieve) aanwijzing of sturing. Een ontruimer kan steeds bewoners gelijktijdig naar een veilige plek begeleiden.
 - III. Bewoners moeten elk afzonderlijk door personeel worden geëvacueerd. Per bewoner zijn ontruimers nodig om deze te evacueren.
 - IV. Bewoners met bed worden geëvacueerd. Per bewoner zijn ontruimers nodig om deze te evacueren.
 - V. Anders, namelijk:

- [...]

BIJLAGE 2 Voorbeeld voorwaarde / voorschrift

Voorbeeldbrief voor opleggen van voorwaarden / verbinden van voorschriften aan een gebruiksmelding / omgevingsvergunning brandveilig gebruik:

Bij **GM**: [Op [datum] hebt u een gebruiksmelding ingediend. Op [datum] hebt u daar een ontvangstbevestiging van ontvangen.]

OPTIE 1 (GM): Op grond van artikel 1.21 van het Bouwbesluit 2012 kunnen wij u nadere voorwaarden opleggen aan het gebruik, indien deze noodzakelijk zijn voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, brandgevaar en ongevallen bij brand.

OPTIE 2 (GV): Op grond van artikel 2.22, tweede lid, van de Wabo kunnen omgevingsvergunning brandveilig gebruik voorschriften worden verbonden, die nodig zijn voor het verzekeren van de brandveiligheid met het oog op het voorziene gebruik van het bouwwerk.

Wij [**GM**: leggen u de volgende voorwaarden op / **GV**: verbinden de volgende voorschriften aan de vergunning]:

1. Ten minste [één] maal per jaar wordt een representatieve ontruimingsoefening gehouden. Onder representatief wordt verstaan dat de oefening uitgaat van een brandscenario en een personeelsbezetting die in werkelijkheid ook op kunnen treden. Bij de ontruimingsoefening wordt uitgegaan van een brandscenario op een specifieke plek: bijvoorbeeld: "brand in woonkamer X op verdieping Y".
2. De oefening wordt ten minste 4 weken vooraf gemeld bij [het bevoegd gezag]. Bij de melding wordt aangegeven: a. welk deel van het gebouw ontruimd wordt, b. van welk brandscenario bij de oefening wordt uitgegaan en c. van welke personeelsbezetting wordt uitgegaan en d. datum en tijdstip van de oefening.
3. [Het bevoegd gezag] kan na de melding, indien de gemelde oefening naar zijn oordeel niet representatief is, een aanwijzing geven voor a. het te ontruimen deel van het gebouw, b. het bij de oefening aan te houden brandscenario en c. van de te hanteren personeelsbezetting. De aanwijzing kan tevens inhouden dat hierin van een maatgevend (worst case) scenario uitgegaan dient te worden. Deze aanwijzing dient opgevolgd te worden.
4. Van elke oefening wordt een verslag gemaakt, die wordt ingediend bij [het bevoegd gezag]. In dit verslag wordt de datum en het tijdstip van de oefening vermeld, het aantal betrokken ontruimers, de exacte locatie en omvang van de oefening, de tijdsduur van de oefening gerekend vanaf het tijdstip van alarmeren tot de evacuatie van de laatste bewoner, en de voornaamste bevindingen.

Deze [**GM**: voorwaarden / **GV**:voorschriften] achten wij noodzakelijk ter voorkoming van ongevallen bij brand. Indien deze [**GM**:voorwaarden niet gesteld worden / **GV**: voorschriften niet aan de vergunning verbonden worden], is naar onvoldoende gewaarborgd dat ontruiming bij brand voldoende snel verloopt. Het verloop van een ontruiming hangt immers niet alleen af van het aantal

aangewezen personen om de ontruiming uit te voeren, maar tevens van de geoefendheid van deze personen.

[Bij voorkeur nog een zin voor de specifieke situatie toevoegen over bijvoorbeeld (voor zover dat aan de orde is): complexiteit van gebouw, te verwachten fysieke inspanning, bijzonder bewoners gedrag, enz., of dat uit toezichtscontrole blijkt dat ontruimers geen enkele geoefendheid hebben, dat er geen oefeningen worden uitgevoerd enz.] Zonder oefeningen is het risico op ongevallen bij brand (en dus het vallen van slachtoffers) naar ons oordeel te groot.